
Årsberetning

2021

Ankestyrelsens tilsyn på Adoptions- området

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

Publikationen kan hentes via dette link:

<https://ast.dk/publikationer>

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	TILSYNET I 2021	4
KAPITEL 2	GODKENDELSE OG RE- GODKENDELSE AF SAMARBEJDSPARTER	6
KAPITEL 3	TILSYN MED ADOPTIONSFORMIDLINGEN	9
KAPITEL 4	SAGER MED MISTANKE OM UREGELMÆSSIGE ELLER ULOVLIGE FORHOLD	15
KAPITEL 5	TILSYN MED ØKONOMISKE FORHOLD	19

KAPITEL 1

Tilsynet i 2021

I 2021 blev der gennemført en analyse af Danish International Adoptions (DIA) økonomi med henblik på at fastlægge organisationens behov for økonomisk driftsstøtte i de kommende år. Analysen blev iværksat af Social- og Ældreministeriet på baggrund af, at et flertal af Folketingets partier i efteråret 2020 besluttede, at den internationale adoptionsformidling fortsat skal være forankret i DIA, og at der skal skabes økonomisk stabilitet i det internationale adoptionssystem.

Analysen blev udarbejdet af EY Nordic i samarbejde med Ankestyrelsen og havde til hovedformål at afdække og analysere DIA's fremtidige behov for økonomisk driftsstøtte. Analysens resultater forelå i juli 2021 og viste, at DIA fra 2022 antages at ville have behov for supplerende driftsstøtte på 4,5 mio. kr. Dette beløb supplerer DIA's bevilling på 2 mio. kr. i fast årlig driftsstøtte. Ifølge analysen er resultatet en direkte konsekvens af, at antallet af nye tilmeldinger i perioden 2022-2025 forventes at være markant lavere end tidligere år, hvormed DIA's driftsgrundlag vil blive væsentligt begrænset.

I efteråret 2021 besluttede de politiske partier bag aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet (SSA-reserven), at DIA har mulighed for at søge om yderligere driftsstøtte på ca. 4.5 mio. kr. om året fra SSA-reserven frem til udgangen af juni 2025.

DIA blev i 2021 genakkrediteret af Social- og Ældreministeren til at formidle internationale adoptioner i Danmark. Akkrediteringen er gældende fra den 1. januar 2022 til den 1. juli 2025 og løber således parallelt med de afsatte midler på SSA-reserven, der har til formål at understøtte DIA's drift.

DIA og Ankestyrelsen indgik i 2021 en aftale om vilkårene for DIA's akkreditering 2022-2025. Akkrediteringsvilkårene indeholder blandt andet et præcisering af DIA's forpligtelser i relation til Post Adoption Service (*Root Search*) og Ankestyrelsens tilsyn med denne del af DIA's adoptionsformidlingsarbejde.

Vilkårene tager også højde for de nye retningslinjer, der i 2022 er gældende for DIA's muligheder for at yde adoptionsrelateret hjælpearbejde. I 2020 blev der truffet politisk beslutning om, at DIA pr. 1. januar 2022 kun må yde donationer og hjælpearbejde, hvis betalingerne er reguleret i afgiverlandets regler eller ydes til de kompetente myndigheder i udlandet. Ankestyrelsen har i sit tilsyn med DIA i 2021 haft fokus på at følge DIA's implementering af disse regler i deres samarbejde i udlandet.

I 2021 har covid19-restriktioner fortsat haft indflydelse på Ankestyrelsens tilsynsaktiviteter. Det har blandt andet ikke været muligt at gennemføre tilsynsrejser til udlandet.

Det internationale adoptionsområde har i 2021 også båret præg af et øget fokus i udlandet og i Danmark på ulovlig adfærd i historiske adoptionsager fra særligt 1970'erne og 80'erne. Dette har blandt andet medført, at Ankestyrelsen har gennemført flere generelle undersøgelser af formidlingen fra en række konkrete lande i 2021.

Godkendelse og re-godkendelse af samarbejdsparter

DIA's eksisterende formidlingsamarbejder med udenlandske samarbejdsparter godkendes af Ankestyrelsen, som udgangspunkt for en to-årig periode. Inden godkendelsen til et konkret samarbejde udløber, skal DIA ansøge Ankestyrelsen om en re-godkendelse, hvis DIA ønsker at fortsætte samarbejdet.

Ankestyrelsen re-godkender et eksisterende samarbejde, hvis det er Ankestyrelsens opfattelse, at formidlingen fra det pågældende land fortsat kan gennemføres på en lovlig, etisk og fagligt forsvarlig måde.

DIA redegør i den enkelte ansøgning om re-godkendelse for eventuelle ændringer i det pågældende lands myndighedsstruktur og for regler på adoptionsområdet, og erfaringer med hidtil gennemførte sager, samt om forholdene er i overensstemmelse med regler og procedurer i Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om internationale adoptioner (Haagerkonventionen).

Ankestyrelsen har siden 2016 haft fokus på at afdække, om afgiverlandets lovgivning og myndighedsstruktur både i teori og i praksis understøtter Haagerkonventionens principper om, at:

- International adoption er sidste udvej for barnet (subsidiaritetsprincippet)
- Den enkelte adoption vurderes at være til gavn for det enkelte barn
- Adoptionen sker på baggrund af en legal frigivelse af barnet
- Risici for uetisk adfærd og økonomisk vinding bliver mindsket i relation til internationale adoptioner

Thailand

I juni 2021 re-godkendte Ankestyrelsen DIA's fortsatte samarbejde med den centrale myndighed i Thailand. Godkendelsen gælder til og med den 20. juni 2023. DIA's samarbejdspart i Thailand er *Child Adoption Center (CAC)*, som henhører under *Department of Children and Youth*. CAC er centralmyndighed efter Haagerkonventionen om international adoption. Siden sidste re-godkendelse er DIA's samarbejde med børnehjemmet *Pattaya Orphanage* i Thailand endeligt afsluttet.

I den kommende periode vil Ankestyrelsen have særligt fokus på, at der bliver tilvejebragt flere baggrundsoplysninger i matchningssagerne, i overensstemmelse med de internationale anbefalinger på området. Ankestyrelsen vil også have fokus på regler og praksis for afgivelse af samtykke fra de biologiske forældre. Derudover vil Ankestyrelsen have fokus på proceduren for frigivelse af hittebørn, samt udviklingen i antallet af hittebørn i matchningssagerne fra Thailand.

Endelig vil Ankestyrelsen have fokus på subsidiaritetsprincippet og nationale adoptioner, herunder oplysninger om hvilke myndigheder der afsøger de nationale løsninger, og hvilke myndigheder der beslutter, at international adoption er den bedste løsning for barnet. Ankestyrelsen vil være særligt opmærksom på sikringen af subsidiaritetsprincippet i sager vedrørende børn født af udenlandske statsborgere.

På grund af øget arbejdspress som følge af covid-19, havde CAC ikke mulighed for, hverken skriftligt eller mundtligt, at besvare Ankestyrelsens spørgsmål i forbindelse med denne re-godkendelse. Oplysningerne til brug for re-godkendelsen er derfor indsamlet via DIA's tidligere kontaktperson, og igennem erfaringsudveksling med de nordiske organisationer *Barnen Framför Allt* (BFA) og *Adoptionscentrum* i Sverige.

Formalitetensforlængelse af DIA's samarbejder

I juni 2021 foretog Ankestyrelsen en formalitetsforlængelse af DIA's eksisterende godkendelser til at formidle adoptioner fra Sydkorea, Taiwan, Sydafrika, Indien, Filippinerne, Madagaskar og Tjekkiet. Forlængelserne blev givet for en periode på 12 måneder fra udløbet af den hidtidige godkendelse af det enkelte samarbejde.

Formalitetensforlængelserne skete ud fra en prioritering af tilrettelæggelsen af de opgaver, der relaterer sig til det samlede tilsyn med DIA. Det var Ankestyrelsens vurdering, at tilsynet med DIA's formidlingsarbejde i den kommende periode kunne løftes gennem det løbende tilsyn, uanset at den formelle revurdering af de enkelte samarbejder blev forskudt et år.

På baggrund af styrelsens kendskab til DIA's formidlingsarbejde og styrelsens generelle tilsyn med den internationale adoptionsformidling i de enkelte lande, blev ovennævnte samarbejder således forlænget uden en nærmere gennemgang af DIA's formidlingsarbejde i det enkelte land.

DIA's godkendelse til at samarbejde med Colombia, Bulgarien og Burkina Faso blev ikke påvirket af de udskudte re-godkendelser. Det skyldes, at DIA havde oplyst, at organisationen forventede, at samarbejdet med Colombia og Bulgarien ville blive

udfaset i 2021, og at DIA ønskede samarbejdet med Burkina Faso sat i bero.

Tilsyn med adoptionsformidlingen

Som følge af Covid-19-restriktioner har det ikke været muligt for Ankestyrelsen at gennemføre tilsynsrejser til udlandet i 2021. Det har heller ikke været muligt for Ankestyrelsen at gennemføre den årlige undervisning af DIA's personale på grund af nedlukning på det planlagte undervisningstidspunkt. Ankestyrelsen gennemfører derfor to undervisningsforløb i 2022.

Godkendelse af matchningsforslag

Et af de vigtigste tidspunkter i en sag om international adoption er, når barnet matches med ansøgerne. Det konkrete tidspunkt defineres som "matchningstidspunktet". På matchningstidspunktet er begge landes formidlende organisationer og myndigheder involveret.

Når et barn matches med de kommende adoptanter, skal myndighederne i både afgiver- og modtagerlandet udstede en erklæring om, at adoptionen kan fortsætte. Erklæringen har relation til Haagerkonventionens artikel 17c. Derfor kaldes den en 17c-erklæring.

17c-erklæringen er en godkendelse af den proces, der er sket indtil matchningstidspunktet. I Danmark er det Ankestyrelsen der udsteder 17c-erklæringer. Erklæringen er et udtryk for, at Ankestyrelsen vurderer, at adoptionen ikke strider mod afgiverlandets lovgivning, Danmarks lovgivning eller internationale konventioner.

Proceduren for godkendelse af matchningsforslag kræver et indgående kendskab til lovgivningen og procedurerne i de lande, som DIA samarbejder med. Det kræver løbende udveksling af information mellem DIA og Ankestyrelsen, og at Ankestyrelsen supplerer denne viden med information fra andre kilder.

Ankestyrelsen har en fastlagt procedure for at godkende matchningsforslag. Proceduren udvikles løbende. Ankestyrelsen instruerer også løbende DIA og Familieretshuset i procedurerne.

Ankestyrelsen skal godkende alle matchningsforslag, hvor DIA vurderer, at barnet er omfattet af ansøgernes godkendelse. Hvis DIA vurderer, at barnet falder uden for ansøgernes godkendelse eller er i tvivl herom, er det Adoptionsrådet i Familieretshuset, der laver 17c-vurderingen.

Adoptionssamrådet har mulighed for at forelægge frigivelsen for Ankestyrelsen. Det vil sige, at Ankestyrelsen vurderer de juridiske aspekter af matchningsforslaget, mens Adoptions-samrådet vurderer de resterende oplysninger i sagen. I praksis forelægger Adoptionsamrådet efter aftale alle sager for Ankestyrelsen, med henblik på vurdering af frigivelsesgrundlaget.

En statistisk beskrivelse af de matchningsforslag, der i 2021 er blevet behandlet af Adoptionsamrådene og Ankestyrelsen vil af tekniske årsager blive beskrevet og offentliggjort i 1. kvartal 2023.

InterCountry Adoption Network

Ankestyrelsen har siden 2010 deltaget i et mødeforum med centralmyndigheder fra en række andre modtagerlande, der ligeledes har tiltrådt Haagerkonventionen. Dette netværk kaldes *InterCountry Adoption Network (ICAN)*. Gruppen mødes typisk to gange om året til uformelle drøftelser uden referat. I 2021 har gruppen dog alene holdt et møde. Mødet blev holdt virtuelt i november 2021 med Danmark som vært. På mødet blev der delt viden, og der var et særligt fokus på:

- Udviklingen og eventuelle ændringer i de forskellige modtagerlandes adoptionssystemer, særligt under hensyntagen til det faldende antal internationale adoptioner, det stigende fokus på adopteredes ret til egen identitet, og mistanke om ulovlig eller uetisk adfærd i adoptioner, der er gennemført for flere år siden.
- Erfaringsudveksling om de forskellige modtagerlandes systemer for *Post Adoption Service* og for håndteringen af opfølgingsrapporter.
- Håndtering af problemstillinger relateret til mistanke om ulovlig eller uetisk adfærd i konkrete sager, hvor adoptionen er gennemført for flere år siden.
- Drøftelse af spørgsmålet om reglerne i de enkelte modtagerlandes GDPR-lovgivning i forhold til at indhente samtykke fra større børn, når der skal sendes opfølgingsrapporter til afgiverlandene i de ældre børns adoptionssager.
- Drøftelse af emner til *Special Commission* i 2022, samt om der kunne være en fælles holdning i forhold til håndtering af betalinger i form af donationer og hjælpearbejde.

Arbejdsgruppe om 'illicit practice'

Ankestyrelsen indgår som en del af en arbejdsgruppe om forebyggelse og håndtering af ulovlig adfærd (illicit practice). Arbejdsgruppen er nedsat af Haagerkonferencen om International Privatret (HcCH) og har til formål at udarbejde fælles internationale retningslinjer og metoder til gavn for samarbejdet mellem landene om forebyggelse og håndtering af ulovlig adfærd.

Arbejdsgruppen har nedsat en undergruppe, der skal udarbejde skabeloner til det videre arbejde med de enkelte underemner i det samlede arbejde. Ankestyrelsen er også en del af denne undergruppe. Arbejdet i undergruppen foregår løbende i dialog med de andre medlemmer af gruppen og HcCH. I september 2021 og i november 2021 deltog Ankestyrelsen i virtuelle møder i arbejdsgruppen.

I 2017 tilsluttede HcCH's *Council on General Affairs and Policy* sig et forslag om at udarbejde en "værktøjskasse" (*toolkit*), som de enkelte stater kan tage i brug i arbejdet med at identificere, forebygge og håndtere ulovlig adfærd i forbindelse med internationale adoptioner. I forlængelse heraf var der på mødet i september 2021 fokus på at udarbejde dette *toolkit*, hvor et centralt arbejdsredskab består i en række "*fact sheets*", der definerer ulovlig adfærd og beskriver, hvilke handlinger der kan anvendes til at forebygge og håndtere de enkelte problemstillinger. På mødet i november 2021 var der et særligt fokus på drøftelsen af *fact sheet* om "*financial aspects*" i international adoption. Den samlede arbejdsgruppe skal arbejde videre med disse *fact sheets* sammen med værktøjsskassens øvrige elementer. Disse forventes at blive drøftet på *Special 16 Commission* i 2022, hvor alle lande, der har tiltrådt Haagerkonventionen, er inviterede til at deltage.

Adoptanternes syn på adoptionsforløbet

Siden januar 2016 er der etableret en ordning, hvor adoptanter, som har hjemtaget børn, får et spørgeskema fra Ankestyrelsen med henblik på at Ankestyrelsen kan indsamle informationer om DIA's adoptionsformidlende arbejde.

Ankestyrelsen gennemgår løbende adoptivfamiliernes besvarelser og følger op på eventuelle oplysninger af relevans for tilsynet. I 2021 har besvarelserne ikke givet Ankestyrelsen anledning til at følge op med konkrete tiltag i tilsynet med DIA.

Uanmeldt tilsynsbesøg hos DIA

I november 2021 var Ankestyrelsen på uanmeldt tilsynsbesøg hos DIA. Besøget havde fokus på DIA's bistand i forbindelse med adopteredes søgen efter biologisk slægt, ofte kaldet "*root search*". Ankestyrelsen fik indblik i, hvordan processen omkring *root search* fungerer i praksis.

Ny politik for høflighedsgaver

I februar 2021 indførte Ankestyrelsen retningslinjer for DIA's anvendelse af gaver og donationer i forbindelse med international adoptionsformidling. Ifølge retningslinjerne defineres høflighedsgaver som naturalier, der ikke overstiger 1.500 danske kroner i værdi. Det er gaver, der gives af enten DIA eller danske adoptionsansøgere i forbindelse med adoptionsprocessen til organisationer eller myndigheder i udlandet.

Retningslinjerne vedrører kun høflighedsgaver og ændrer dermed ikke på den gældende regulering af DIA's adoptionsrelaterede hjælpearbejde i form af donationer.

Retningslinjer ser ud som følger:

- Høflighedsgaver består af naturalier, der ikke overstiger 1.500 danske kroner i værdi. En høflighedsgave må aldrig gives i form af et pengebeløb, der overføres eller kontant.
- Hvis DIA ønsker at give en høflighedsgave af en værdi, der overstiger 1.500 kroner, eller et regulært pengebeløb på under 1.500 kr., skal DIA anmelde ydelsen til Ankestyrelsen som en donation.
- Høflighedsgaver fra DIA, der tilfalder dommere, embedsfolk og andre myndighedspersoner, skal være af symbolsk værdi, såsom danske souvenirs, småkager, chokolade eller sammenlignelige ting i forhold til pris-klassen. For gaver, der gives til statslige og private børnehjem, gælder den almindelige beløbsgrænse på max. 1.500 danske kroner.

Baggrunden for indførelsen af retningslinjerne er, at grænsen mellem adoptionsrelateret hjælpearbejde i form af donationer og gaver, der tilfalder aktører i afgiverlandene, efter styrelsens opfattelse, ikke har været tydelig. Dette aspekt har derfor løbende været et fokus i styrelsens arbejde og dialog med DIA. Med de nye retningslinjer søger Ankestyrelsen at skabe den størst mulige grad af gennemsigtighed i dette aspekt af DIA's samlede adoptionsformidlingsvirksomhed. Styrelsen har ikke grund til at tro, at DIA's praksis for brug af høflighedsgaver konkret har medført uetisk adfærd i adoptionsprocessen.

Godkendelse af adoptionsrelateret støtte til Sydafrika

Ankestyrelsen godkendte i februar 2021 DIA's ansøgning om støtte til DIA's samarbejdspart i Sydafrika, Impilos, forebyggende og støttende arbejde for børn og deres biologiske familier. Støtten løb i perioden 1. januar 2021 – 31. december 2021.

I godkendelsen lagde Ankestyrelsen vægt på, at:

- DIA havde oplyst beløb, modtager og formål med støtten. Dette fremgik også af projektbeskrivelsen fra Impilo, som DIA havde vedlagt ansøgningerne. Styrelsen fandt derfor, at der var opnået tilstrækkelig transparens i den anmodede støtte til brug for en godkendelse af støtten.
- Den anmodede støtte overordnet set gives til Impilos forebyggende arbejde for børn og deres biologiske familier, herunder for at støtte at biologiske forældre i Sydafrika kan beholde deres børn.
- Modtageren af støtten er DIA's langvarige samarbejdspart Impilo, som styrelsen generelt har tillid til arbejder i overensstemmelse med reglerne i Sydafrika og principperne i Haagerkonventionen om internationale adoptioner.
- At det på daværende tidspunkt ikke var muligt at formidle støtten centralt til en sydafrikansk myndighed.
- Impilo havde udfærdiget et budget, som beskrev anvendelsen af støtten i en vis detaljeringsgrad. Dette giver mulighed for at følge op på, om støtten er blevet anvendt i overensstemmelse med formålet.
- DIA havde vedlagt en evalueringsrapport fra Impilo vedr. støtten for 2020 og hermed orienteret Ankestyrelsen om resultatet af evalueringen af støtteaftalerne for 2020.

Kritik af DIA

I september 2021 udtalte Ankestyrelsen kritik af, at DIA i 2020 udbetalte støtte på 35.000 ZAR (ca. 13.500 kr.) til deres samarbejdspart Impilo i Sydafrika uden forudgående godkendelse fra Ankestyrelsen. I december 2021 oplyste DIA, at organisationen ikke har været opmærksom på, at Ankestyrelsen siden slutningen af 2019, som led i re-godkendelsen af DIA's samarbejde med Impilo i Sydafrika, har bedt DIA om at forelægge alle udbetalinger af adoptionsrelateret støtte til Sydafrika til godkendelse. DIA oplyste, at den manglende iagttagelse primært skyldes direktørskiftet i DIA i 2020.

Indberetninger fra borgere

Borgere kan indberette om forhold angående DIA's virksomhed til Ankestyrelsen. Eventuelle indberetninger indgår i Ankestyrelsens tilsyn med DIA. Ankestyrelsen modtog i 2021 ikke nogen indberetninger om DIA's virksomhed.

Sager med mistanke om uregelmæssige eller ulovlige forhold

Ankestyrelsen behandler sager vedrørende mistanke om uregelmæssigheder eller ulovlige forhold i afsluttede adoptionssager. Retningslinjerne for Ankestyrelsens behandling af disse sager kan læses på Ankestyrelsens hjemmeside:

<https://ast.dk/born-familie/hvad-handler-din-klage-om/adoption/historiske-adoptioner/retningslinjer>

Generelle undersøgelser

Hvis Ankestyrelsen vurderer, at der er grund til mistanke om ulovlige forhold i én eller flere afsluttede adoptionssager, kan Ankestyrelsen foretage en nærmere undersøgelse af oplysningerne. I en undersøgelse kan Ankestyrelsen eksempelvis indhente informationer fra DIA, internationale samarbejdspartner og afgiverlandets centralmyndighed. Ankestyrelsen gennemgår ligeledes konkrete og generelle sager.

En undersøgelse af et formidlingssamarbejde omfatter alene forhold i adoptioner formidlet gennem danske adoptionsformidlende organisationer. Som led i en undersøgelse vil Ankestyrelsen forsøge at indhente information om, hvordan den adopterede kan få hjælp til at søge efter oplysninger om biologisk slægt i afgiverlandet, og hvilke muligheder der er for hjælp i Danmark.

Undersøgelse af adoptionsformidlingen fra Chile til Danmark

I 2021 afsluttede Ankestyrelsen en undersøgelse af adoptionsformidlingen fra Chile til Danmark i perioden 1978 til 1988.¹

Ankestyrelsen konkluderer, at det ikke kan afvises, at adoptionsformidlingen fra Chile til Danmark gennem den adoptionsformidlende organisation AC Børnehjælp i perioden 1978 til 1988, har været forbundet med ulovlig adfærd i Chile.

Afdækningen blev iværksat som reaktion på en række henvendelser fra voksne adopterede fra Chile, som havde mistanke om, at der var handlet ulovligt i forbindelse med deres adoptioner. Efter en indledende gennemgang af oplysningerne, var

¹ [Rapporten "Mistanke om ulovlige forhold i adoptioner fra Chile til Danmark 1978-1988" — Ankestyrelsen \(ast.dk\)](#)

det Ankestyrelsens vurdering, at der var tilstrækkeligt grundlag for at antage, at adoptionsformidlingen fra Chile kunne være forbundet med ulovlig adfærd, og dermed for at iværksætte en generel afdækning.

På baggrund af Ankestyrelsens vurdering bad daværende social- og ældreminister Astrid Krag i september 2020 Ankestyrelsen om at iværksætte en generel afdækning af adoptionsformidlingen fra Chile til Danmark.

Formålet med en afdækning af et historisk formidlingssamarbejde er først og fremmest at sikre de adopteredes ret til egen historie, og at understøtte mulighederne for bistand hertil. Derfor har Ankestyrelsen i afdækningen søgt at tilvejebringe viden om generelle forhold i adoptionsformidlingen fra Chile i den pågældende periode, herunder om eventuelle ulovlige forhold. Ankestyrelsen har også gennemgået oplysningerne fra i alt 31 konkrete sager om adoption fra Chile.

Endelig har Ankestyrelsen undersøgt, hvilke myndigheder eller organisationer i Chile, som de adopterede kan rette henvendelse til, hvis de ønsker at få flere oplysninger om deres adoptionssag.

Oplysninger fra hollandsk kommissionsundersøgelse af international adoption

I februar 2021 offentliggjorde den hollandske regering en rapport om ulovlige internationale adoptioner til Holland. Undersøgelsen er foretaget af en uafhængig komite i Holland (*Commissie onderzoek interlandelijke adoptie*), og handler om internationale adoptioner fra særligt Bangladesh, Brasilien, Colombia, Indonesien og Sri Lanka i perioden 1967-1998. Rapporten konkluderer, at der har været systematisk ulovlig og uetisk adfærd i den internationale adoptionsformidling fra flere lande, herunder Bangladesh, Brasilien, Colombia, Indonesien og Sri Lanka.

Rapportens konklusion resulterede i, at den hollandske regering i februar 2021 suspendede alle nye godkendelser af ansøgninger om international adoptionsformidling (moratorium). Den hollandske regering har samtidig igangsat en undersøgelse om mulighederne for en alternativ struktur for adoptionsformidlingen i Holland.²

² <https://ast.dk/born-familie/hvad-handler-din-klage-om/adoption/historiske-adoptioner/hollands-rapporten>

Ankestyrelsen besluttede på baggrund af informationerne i den hollandske rapport at undersøge adoptionsformidlingen til Danmark fra Bangladesh, Colombia, Indonesien og Sri Lanka nærmere.

Omdrejningspunktet for Ankestyrelsens undersøgelser var at sammenstille oplysningerne i den hollandske rapport med tilgængelige faktuelle oplysninger om den danske adoptionsformidling fra de fire lande. Undersøgelserne var ikke afsluttede ved udgangen af 2021 og vil derfor først blive beskrevet nærmere i årsberetningen for 2022, hvor undersøgelserne blev offentliggjort.

Ankestyrelsen besluttede ikke at gennemføre en undersøgelse i forhold til Brasilien, fordi hovedvægten af oplysningerne i den hollandske rapport om konkrete ulovligheder i adoptioner fra Brasilien, handler om adoptioner før 1994. Det vil sige før en egentlig formidling fra Brasilien til Danmark begyndte.

Individuelle henvendelser

Ankestyrelsen behandler også henvendelser fra adopterede, der har mistanke om, at der er foregået noget ulovligt i deres adoptionssag.

Ankestyrelsen gennemgår indledningsvis den enkelte sags dokumenter. Hvis Ankestyrelsen vurderer, at der er grundlag for at antage, at adoptionen kan have været uregelmæssig eller ulovlig, vil Ankestyrelsen iværksætte en yderligere afdækning af de faktiske forhold, der gjorde sig gældende i forbindelse med den konkrete adoption.

Ankestyrelsen vil derefter beskrive sagen for den adopterede. Her vil Ankestyrelsen lægge vægt på at beskrive eventuelle problematiske aspekter i sagen, som kan indikere uregelmæssigheder eller ulovlige forhold. Disse forhold vil i udgangspunktet kunne involvere både udenlandske og danske organisationer og myndigheder.

I sager, der ligger mange år tilbage i tiden, er antallet af dokumenter og oplysninger om barnet og barnets baggrund ofte sparsomme. Ankestyrelsen kan derfor som udgangspunkt alene beskrive de faktiske forhold i sagen på baggrund af de oplysninger, der findes i adoptionssagen, eventuelt suppleret med oplysninger om, hvilke regler og procedurer der på det pågældende tidspunkt var gældende i det konkrete afgiverland.

Under sagsbehandlingen kan Ankestyrelsen samarbejde med centralmyndigheden fra det pågældende afgiverland. Ankestyrelsen kan for eksempel bede afgiverlandets centralmyndighed

om at foretage en yderligere undersøgelse af omstændighederne i den enkelte sag. I den forbindelse kan afgiverlandets centralmyndighed f.eks. kontakte involverede organisationer og børnehjem. Ankestyrelsen har også mulighed for at indhente oplysninger fra internationale samarbejdspartener såsom andre centralmyndigheder eller ekspertorganisationerne *International Social Service (ISS)* og *Child Identity Protection (CHIP)*.

I 2021 har Ankestyrelsen behandlet ni individuelle henvendelser.

Internationale netværksmøder om historiske sager

Ankestyrelsen tog i 2020 initiativ til en undergruppe under ICAN-netværket med fokus på konkrete problemstillinger i forbindelse med historiske adoptioner. Netværket har afholdt digitale sparringsmøder, når konkrete problemstillinger er opstået. Herigennem har Ankestyrelsen opnået viden om, hvordan historiske adoptioner behandles i andre lande, og hvilke værktøjer andre centralmyndigheder bruger eller udvikler i forbindelse med behandlingen af historiske sager.

Tilsyn med økonomiske forhold

DIA er ifølge sine akkrediteringsvilkår forpligtet til at tilrettelægge sine økonomiske forhold på en forsvarlig, hensigtsmæssig og gennemsigtig måde, og løbende afrapportere om organisationens økonomiske status til Ankestyrelsen i form af kvartalsrapporteringer, budget og årsregnskab.

DIA er finansieret af adoptionsansøgernes gebyrer samt et statsligt tilskud på 2 mio. kr. årligt. Tilskuddet blev indført med den politiske aftale om et nyt adoptionssystem i efteråret 2014. For at sikre den fortsatte drift kan DIA, ud over det faste årlige driftstilskud på 2 mio. kr., få udbetalt et yderligere driftstilskud efter dokumenteret behov, jf. kap. 1.

Ankestyrelsen har siden juli 2018 ført et skærpet økonomisk tilsyn med DIA's økonomi.

Formålet med Ankestyrelsens tilsyn med DIA's økonomiske forhold er primært at sikre en forsvarlig økonomisk drift af organisationen og forvaltning af DIA's indtægter, hvor gebyrerne løbende er tilpasset omkostningsniveauet i organisationen, og hvor Ankestyrelsen sikres den nødvendige indsigt i organisationens økonomistyring. Til brug for det økonomiske tilsyn fik Ankestyrelsen i 2021 konsulentbistand fra Revisionsfirmaet EY Nordic til at gennemgå kvartalsrapporter, budget og årsrapport.

DIA skal til brug for tilsynet indsende:

- en månedlig opgørelse over antallet af nye ansøgere og antallet af formidlinger.
- oplysninger om antallet af DIA's indkrævede gebyrer opgjort pr. land og pr. rate i forbindelse med kvartalsregnskaber og årsregnskabet.

I 2021 har der primært været fokus på DIA's fremtidige finansieringsgrundlag, hvor EY Nordic i sommeren 2021 udarbejdede en økonomisk analyse af DIA's behov for driftsstøtte i perioden 2022-2025. Ved de politiske forhandlinger om SSA-reserven i efteråret 2021 blev det besluttet, at afsætte i alt 15,8 mio. kr. i årene 2022 til og med juni 2025 til at dække et eventuelt underskud i DIA.

EY's tilsynsbesøg hos DIA i juni 2021

EY var i juni 2021 på tilsynsbesøg i DIA, hvor fokus var at gennemgå regnskabs- og økonomistyringsprocedurer samt DIA's sagsspecifikke omkostninger i udlandet. Ankestyrelsen holdt efterfølgende et møde med EY om rapportens hovedkonklusioner.

Ankestyrelsen fandt det herefter relevant at bede DIA om at indsende forretningsgangsbeskrivelser, der i overensstemmelse med akkrediteringsvilkårene indeholder krav til journalsystemet, regler og rutiner for sagsbehandlingen samt en beskrivelse af ansvars- og opgavefordelingen med hensyn til organisationens administrative forhold.

Kvartalsregnskaber i 2021 og årsregnskab for 2020

DIA's kvartalsrapporteringer og aflevering af årsregnskab for 2020 er i 2021 sket rettidigt og har i form og indhold levet op til kravene i DIA's akkrediteringsvilkår. Det fremgår af årsregnskabet for 2020 (som blev afleveret i 2021), at årets resultat var et overskud på 4.000 kr. DIA modtog i 2020 udbetaling af driftsstøtte på i alt 1.353.773 kr. fra de afsatte midler, der via satspuljeaftalen for 2019 blev afsat til at dække et eventuelt underskud i 2020.

Ankestyrelsen har i sit tilsyn med DIA's økonomi fundet, at DIA's fortsatte drift i høj grad er afhængig af fortsatte statslige tilskud. I DIA's reviderede budget for 2021 forventes et underskud for året på 2.931.555 mio.kr., som kan dækkes af de afsatte midler til driftsstøtte på SSA-reserven, hvor der i 2021 er afsat 3 mio. kr. til dækning af et eventuelt underskud. Budgettet revideres løbende i forbindelse med kvartalsrapporteringerne.